

GLAS

Uredništvo in uprava:

Gorica, Riva Piazzutta št. 18

Poštno ček. račun: št. 9-12410

Cena: Posamezna št. L 15

Naročnina: Mesečna L 65

Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto II. - Štev. 22

Gorica - 31. maja 1950 - Trst

Izhaja vsako sredo

BINKOŠTNE MISLI

V nedeljo smo praznovali praznik sv. Duha, Tolažnika in Posvečevalca, zato nam stopa te dni pred naše duhovno oko njegovo nadnaravno in nadzemsko delovanje med nami. Omamlja nas nepregledna, vedno se množeča vrsta njegovih čudežev, ki nam jih javlja zgodovina človeštva in ki nam jih kaže lastno srce. Govorè nam jasneje nego vsi drugi dokazi; v njih se oživilja vera, la postaja trdnjše nego vsako drugo spoznanje, ogreva se ljubezen, ki ustvarja čuda, vzbuja se upanje.

Kaj vse premore ubogi, omejeni in izpremenljivi človeški duh, ki sprejema tajne utehe in skrivnostno razsvetljenje od sv. Duha!

Reven je naš duh in telo ga še tlači k tlom, ga ponižuje, mu brani, da bi vzpel nad prst in blato, da bi se povzpел k jasnim višinam, kjer je njegov dom. Reven in slaboten je v svojem umovanju, še slabotnejši v svojih sklepih. In vendar koliko je dosegel!

Binkoštni dan je ustanovni dan sv. cerkve. Moč in sila svete cerkve pa prihajata od sv. Duha in sta prerodila vsa ljudstva. Iz surovosti je zrastle plemenitost, iz nevednosti učenost, iz nestalnosti moč in pogum, iz slabih in grešnih ljudi so se rodili svetniki.

To je delo sv. Duha potom njegove neveste sv. cerkve!

Premalo mislimo, komu se imamo zahvaliti za vso omiko, za ves red, za vse prekrasne plodove človeškega uma in srca, katerih dediči smo postali brez svojega zaslužja. Mi vse to sicer uživamo, pa vendar preradi pozabljamo, da je vse, kar je ta svet res zvišenega rodil, končno le delo sv. Duha. Tudi Cerkev samo bi bil slabotni človeški duh že davno uničil in pokopal, če bi je ne varoval sv. Duh »do konca sveta«.

Od Lutrovih časov sem se človeštvo vedno bolj upira sv. Duhu.

Luter je postavil človeka in njegov razum za vrhovne sodnike. Od tistih dob prevladuje človeški napuh. Človeški duh hoče biti oproščen vseh vezi in hoče sam kraljevati. Greh napuha je postal greh vse človeške družbe, socialni greh moderne dobe.

V tem se razlikuje naša doba od prejšnjih.

Z napuhom pa ni nikdar v zvezi božji Duh. In kam je dospel današnji svet po tej poti? Svet je hotel kvišku nad prestol Najvišjega, a je sramotno in globoko padel. Kaj pomaga svetu vsa moderna tehnika, vse moderno znanstvo in vsa učenost?

Le naj zasmehuje kritik »Prim. dnevnika« vero mlade študentinje in smeši srednji vek! Vzdihi čarovnic, krvava inkvizicija, grajski tlačani in samostanski hlapci v strahu pred božjo kaznijo, vse te mu radi prepuščamo v študij. Tu ne bomo pobijali takih že neštetokrat ovrženih trditvev. Samo to poudarjamo, da je tedaj vsaj še deloma človeštvo stalo pod vplivom ljubezni do sv. Duha in ne vedno, povsod ter samo pod vplivom človeškega napuha kakor danes prav posebno v komunističnih državah. Samo to poudarjamo, da je tedaj cerkveni vpliv v javnem življenju neizmerno mnogo koristil. Družba ni bila tedaj tako zdrobljena in spodkopana, kakor je danes posebno v komunističnih državah. Revščina ni bila najmočnejši stan, kakor je danes v vseh komunističnih državah. Poštenja, ljubezni in pravice je bilo neiz-

merno več, nego jih je danes pod komunističnimi režimi. V vseh grajskih ječah cele Evrope ni bilo v vsej tisti dobi niti pol toliko jetnikov, kolikor jih je danes v sami Moskvi. Srednjeveški krvnik ni imel petsto let toliko dela, kakor ga ima v enem samem letu v katerikoli komunistični državi danes, srednjeveški tlačan napram milijonom v današnjih koncentracijskih taboriščih je bil še pravi gospod. In tako dalje in tako dalje!

Inkvizicija in komunistična sodišča so si le malo v sorodstvu, ker ta poslednja so neizmerno krutejša in neizmerno številnejša.

S temi poslednjimi trditvami nikakor nočemo hvaliti morebitnih zablod srednjega veka, hočemo samo pokazati marsikateremu pigmeju, (ki mu je Marks več nego Avgustin, Tomaž Akvinski, Bonaventura, Dante, Frančišek in cela vrsta velikih srednjeveških duhov, ki jim zakleti sovražnik Slovanov krščen Jud Marks ne sega niti do pete), da je bil tako zloglasni srednji vek veliko srečnejši in svobodnejši, nego je on sam ter vsi z njim in pod njim v komunistični državi.

Kje je temu vzrok?

Javno življenje se je odtujilo sv. Duhu že par stoletij sem. Človeški duh je sam zavladal in zato propadamo.

Vsi posamezniki, ki so hoteli samo s svojim človeškim duhom svet osvojiti, so prej ali slej žalostno propadli in z njimi tudi njihove ustanove, tudi če se zovejo države.

Na grob bi jim morali zapisati: Poginile so, ker jih je vodil človeški duh, ki ga zovemo napuh.

Zato pa mi, kar nas je po milosti božji ostalo vernih, v tej binkoštni osmini molimo iz vernega srca:

»Pridi sv. Duh in razsvetli naša srca ter vžgi v njih ogenj svoje ljubezni!«

BINKOŠTI V BERLINU

V vzhodnem delu Berlina je bilo na binkošti znano zborovanje mladine iz vzhodne Nemčije. Komunisti so zbobnali skupaj pol milijona dečkov in deklet, ki so tam poslušali dolgo vrsto govornikov in potem po cestah vzklikati Stalinu. Incidentov ni bilo. Mladina je prespala noč po raznih stavbah, mešana med seboj neglede na spol. Strah, da bi ti mladinci vdrli v zahodni Berlin je bil torej prazen.

NOVI PREDSEDNIK TURČIJE

Pri nedavnih volitvah v Turčiji je zmagala demokratska stranka, zato je sedaj postal novi predsednik turške republike Dželal Bojar, dosedanji načelnik te stranke.

TITO O SOVJETSKEM IMPERIALIZMU

V nedeljo, 21. maja je bila na zemunskem letališču pri Beogradu velika svečanost v proslavo osme obletnice ustanovitve jugoslovanskih partizanskih zračnih vojnih sil.

Pri svečanosti je imel daljši govor tudi maršal Tito, ki je med drugim dejal:

»Vi nimate nobene druge dolžnosti kakor braniti svojo deželo pred napadaleci, in nikdar ne boste poslani v boj proti drugim državam, da bi jim odvzeli njihovo neodvisnost. — Državniki danes ne delajo za mir, ampak za vojno. Ko si narodi grade svojo bodočnost, naletijo na velike težave. Po prvi svetovni vojni je bila Sovjetska zveza obkoljena

od imperialistov, imela pa je na svoji strani občudovanje proletariata vsega sveta. Danes je v podobnem položaju Jugoslavija, toda njen položaj je še slabši. Jugoslavija nima proti sebi le Sovjetske zveze. Sovjetska zveza ščeva proti Jugoslaviji tudi druge sile sveta. Toda na svetu je vsak dan več naprednih narodov, ki gledajo z občudovanjem na našo borbo. Za opravičilo za svoje postopanje proti Jugoslaviji navaja Sovjetska zveza, da se bori za višje cilje. Ako pa ti višji cilji obstojajo v tem, da si hoče Sovjetska zveza podvreči in zaslužiti vse narode, ki naj bi slepo poslušali samo Moskvo, moramo mi odgovoriti z odločnim »Ne!«

Rimski romarji

Na praznik Marije Pomočnice kristjanov, 24. maja, je bazilika sv. Petra pri splošni avdienci bila speč polna romarjev. Tokrat so bili v velikem številu navzoči katoličani iz ekvatorskih krajev. Brazilci so prišli v velikem narodnem romanju, spremljani od 9 škofov, afriška Nigerija, otok Maurizio v indijskem oceanu, Filipine tam za Japonsko in Pakistan so poslali svoja romanja v središče krščanstva. Črni Ugandai so izpopolnjevali to pestro sliko katoliške vesoljnosti. Prisotna so bila pa tudi romanja belokožnih katoličanov iz Anglije, iz Združenih držav ameriških, iz Irske, Mehike, iz Uruguaia, iz San Salvadora. Ekvatorski verniki pa so imeli ta dan vso prednost pri avdienci in sv. oče se je pri njih skupinah posebno pomudil, jim nudil roko v poljub, da bo zanje ta obisk pri Kristu.

»Katoliški glas« v vsako slovensko družino!

sovm namestniku ostal v neizbrisnem spominu.

Spremenbe v slovenski vladi

Predsedstvo Ljudske skupščine LRS (Ljudske republike Slovenije) je imenovalo za ministra za kmetijstvo LRS predsednika Oblastnega ljudskega odbora za Mariborsko oblast Franca Simončiča. Dosedanji minister za kmetijstvo, inž. Jože Levstik, je bil postavljen za tajnika (sekretarja) Oblastnega komiteja KPS (komunistične partije Slovenije) za Ljubljansko oblast.

Vlada LRS je imenovala za predsednika odbora za komunalne zadeve dosedanjega pomočnika ministra za gradbe, ing. Marjana Tepina. Za glavnega ravnatelja prehranbene industrije pa je imenovala vlada dosedanjega organizacijskega tajnika Oblastnega odbora komunistične partije Slovenije za Ljubljansko oblast, Vinka Šumrada.

DVA NOVA JUGOSLOVANSKA POSLANIKA

Za novega jugoslovanskega poslanika v Atenah je imenovan g. Šerif Šehović, za novega veleposlanika v Londonu pa dr. Joža Brilej. Prvi bi utegnil biti, vsaj po imenu bosanski Turek, drugi pa je znan slovenski partizanski borec in komunistični prvak v Sloveniji.

Grof Sforza se je vrnil v Rim

Italijanska vlada je odobrila poročila grofa Sforza o delu in uspehih, katere je dosegel v Londonu. Zaradi Trsta so mu priporočili direktno pogajanje z Jugoslavijo. Kdaj in kako se bodo pa ta začela, je odprto vprašanje bodočnosti. V bistvu je vprašanje Trsta, kjer je bilo prej.

Kongres za cerkveno glasbo

25. maja se je začel v Rimu mednarodni kongres za cerkveno glasbo in bo trajal do 30. maja. Zbrani so najvidnejši muziki, skladatelji, profesorji vseučilišč, ki se pečajo s cerkveno glasbo. Sveta kongregacija za semenišča in vseučilišča je zborovalcem poslala posebno poslanico z navodili za cerkveno glasbo in petje. Takoj v začetku teh navodil je zapisala: Skušnja uči, da je množično petje živ zagovor vere. Zato je srčna želja Cerkve, da v vseh katoliških deželah vse ljudstvo poje v cerkvah, tako v velikih mestih kakor v malih vaseh. Vsak narod naj ima zbirko cerkvenih ljudskih pesmi, ki naj se jih učijo že otroci v ljudskih šolah. Gajiti pa je treba tudi liturgično koralno petje.

Za umetno cerkveno petje priporoča sv. kongregacija cerkvene zборе sestavljene iz prostovoljnih pevcev, ki se čutijo počeščene, če smejo prepevati Bogu v čast. Malokatera cerkev je namreč

danes v takem položaju, da bi zmogla stroške za drago plačevane poklicne pevce.

Neosnovane obtožbe

Italijanski poslanec Viola je v svojem listu iznesel težke obtožbe zoper nekatere ministre in poslance. Posebna komisija, ki je zadevo preiskovala je izdala razsodbo, da so obtoženci popolnoma nedolžni in vse obtožbe brez vsake podlage. Razžaljeni osumljeni sedaj tožijo posl. Viola za razžaljenje časti.

Radio za papeža

Nizozemski katoličani so sv. očetu poklonili ob priliki svojega romanja novo radio oddajno postajo posebno velike jakosti, da bodo vsi katoličani vsega sveta imeli možnost slišati nauk vrhovnega cerkvenega poglavarja, ako jim ni dano, da bi ga vsi mogli obiskati.

PRESVETA TROJICA

Iz svetega evangelija po Mateju
(Mt 28, 18-20)

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Pojdite torej in učite vse narode; kršćujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih spolnjevati vse, karkoli sem vam zapovedal; in glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.

Današnji evangelij je zelo kratek, a veliko pove. Jezus daje apostolom naročilo, naj širijo njegove nauke v imenu troedinega Boga.

Temelj in vir vseh odrešilnih milosti je presveta Trojica. Cerkev resnično o presv. Trojici silno poudarja in skrbno varuje. Že iz prvih stoletij imamo ohranjen Atanazijevo veroizpoved, ki pravi o presv. Trojici takole:

»Kdorkoli se hoče zveličati, se mora predvsem držati katoliške vere. Zakaj ni dvoma, da bo večno pogubljen, kdor je ne bo ohranil celotne in nedotaknjene. Katoliška vera pa je to: da molimo enega Boga v Trojici v Edinstvu, ne zamenjavajoč oseb in ne deleč njih bistva... Kakršen je Oče, tak je Sin, tak Sveti Duh; neizmeren Oče, neizmeren Sin, neizmeren Sveti Duh; večen Oče, večen Sin, večen Sveti Duh. In vendar niso trije večni, temveč en sam Večni. Kakor tudi niso trije neustvarjeni in trije neizmerni, temveč en sam Neustvarjeni in Neizmerni. Prav tako je Oče Bog, Sin Bog, Sveti Duh Bog; a vendar niso trije Bogovi, temveč en sam Bog. Zakaj krščanska resnica nas sili, da priznavamo vsako osebo posebej za Boga in Gospoda, katoliška vera pa nam prepoveduje trditi, da so trije Bogovi in Gospodi... In v tej Trojici ni nič prej ali kasneje; nič manjše ali večje, temveč vse tri osebe so si enako večne in popolnoma enake. Tako moramo končno, kot smo že prej rekli, moliti Edinstvo v Trojici in Trojico v Edinstvu. Kdorkoli se torej hoče zveličati, mora imeti to prepričanje o presveti Trojici.«

Nekaj mogočnega je v teh besedah, še mogočnejše pa je naše verovanje. Če primerjamo našo vero z drugimi, spoznamo, kako

visoko smo mi nad poganskim in judovskim svetom. Nad mrzlimi in mrtvimi poganskimi maliki se dviga pravi in edini judovski Bog. A judovsko pojmovanje je še težko, trdo, okorno. Zato pa je tem bolj razgibano pojmovanje krščanskega sveta, ki kar kipi, ker se zaveda neizmerne polnosti in bogastva božje osebnosti, ki se razliva čez svet v ustvarjajočem očetovstvu, utelješeni ljubezni in prenavljajočem Duhu. Prav v tem pojmovanju čutimo božjo razgibanost naše vere.

V tem pojmovanju Boga je res nekaj silnega, da mu niti apostoli, ki so zrl Jezusa iz oči v oči, do binkoštnega praznika niso kos. Zato je Filip še pri zadnji večerji hotel gledati Očeta ob Jezusu.

Mi prejemamo vse zakramente v imenu presvete Trojice. V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha prejemamo pri krstu božje otroštvo in, ko odhajamo s sveta, umirajočim zadnjikrat zavzemi molitev Cerkev: »Potuj, krščanska duša, s tega sveta, v imenu Boga Očeta vsemogočnega, ki te je ustvaril; v imenu Jezusa Kristusa, ki je zate trpel; v imenu Svetega Duha, ki te je posvetil...«

Zato danes skupaj s Cerkvijo pojmo hvalo in čast presveti Trojici.

NEDELJSKA MOLITEV

VSEMOGOČNI VEČNI BOG, KI SI SVOJIM SLUŽABNIKOM DAL, DA V PRAVI VERI SPOZNAVAJO SLAVO VEČNE TROJICE IN V VELIČASTNI MOGOČNOSTI MOLJO ENOTO, PROSIMO, NAJ BOMO PO TRDNOSTI TE VERE VSEK DAR VSEH NEZGOD OBVAROVANI.

Koledar za prihodnji teden

4. junija. NEDELJA. Prva pobinski koštna; presv. Trojica.
5. PONEDELJEK. Bonifacij, škof.
6. TOREK. Norbert.
7. SREDA. Robert, opat.
8. ČETRTEK. Sv. Rešnje Telo; Meddard, škof.
9. PETEK. Primož in Felician.
10. SOBOTA. Marjeta, kraljica.

ZNAMENJA RESNIH ČASOV

Portugalski škofje so izdali letos skupen pastirski list. V njem pravijo: Svet je danes tak, da moramo klicati h Gospodu: »Reši nas, potapljamoli sel«! Katarini Emmerich je bilo razodeto, da bo Lucifer za nekaj časa razvezan 50 ali 60 let pred letom 2000. Dodajmo, kar je doživel Leon XIII.: Nekega jutra 1. 1891 je pred oltarjem molil zahvalne pomane molitve. Nenadoma je dvignil glavo ter začuden in prestrašeno zrl v oltar. Kmalu je odšel v delovno sobo in naročil kardinalu - predsedniku kongregacije obredov, naj objavi po vseh škofijah, da se po maši molijo »Sveti nadangel Mihael«. Molitev je papež sam tedaj napisal, po njem se imenuje leoninska. Pozneje so zvedeli, kaj je Leon XIII. tedaj doživel. Slišal je, kako je satan govoril z Gospodom Jezusom. Dejal je, da je že sko-

raj razrušil Cerkev in da jo bo uničil, če mu le dopusti nekaj več svobode. Na Gospodovo vprašanje je satan odvrnil, da potrebuje za uničenje Cerkev še 50 ali 60 let. Bog mu je ta rok dopustil. Spet so prav naša leta odločilna. — Še eno razodetje. Tereza Neumann je nedavno povedala, da bo zadela svet tako strašna kazen, kot je še ni bilo. Kristus jo je imenoval poslednjo sodbo v majhnem.

Škofje ponavljajo, da ta razodetja niso verske resnice, da bi pa bilo nespametno, ko bi jih zavrgli. Spomnimo se še, da se sme drugi del fatimske skrivnosti odpečatiti šele leta 1960.

Portugalski pastirji kažejo na nezgode naših dni, ki v resnici napovedujejo druge, večje. Ateizem, boljše antiteizem zanika bivanje božje in namesto češčenja Boga postavlja oboževanje člo-

veka. Posledica bo, da se bo človeštvo samo uničilo.

V množicah ni Boga, pravo zlo pa je v tem, da Ga ni v osebem življenju mnogih kristjanov. Živijo v Cerkvah, a ne iz nje. Pravo krščanstvo je krščanstvo sv. rešnega križa. Tu sem kliče sveto leto. K Zveličarju naj pridejo tisti, ki ga ne poznajo, k Njemu naj se vrnejo tisti, ki so ga zapustili. Vse strahote nevihte bo zmagalo eno ime: Jezus.

Tako pišejo svojim vernikom za sveto leto škofje v tisti deželi, kjer se je v Fatimi prikazala 1917 Mati božja in kjer je krščanstvo še precej živo med preprostim ljudstvom. Ali ne da misliti to še mnogo bolj nam in nas pripeljati spet k Jezusu, čigar skrivnostno telo je Cerkev? Tudi pri nas živimo vsi v Cerkvi, a ne iz nje, po veliki večini, saj premnogi niti ne vedo več, kaj so pri sv. krstu obljubili Bogu. Zato nazaj k Jezusu, dokler je še čas! Ubogajmo Cerkev, izven nje ni rešitve!

Žetev je velika...

S pošastno naglico drvi svet v negotovo bodočnost in se vedno bolj potaplja v valovih trpljenja in razočaranja. V tem vrvežu gledajo mnogi katoličani sami nase in pozabljajo na ostale milijone soljudi, ko poleg telesnega pomanjkanja trpe tudi najhujšo duhovno bedo dvomov in negotovosti.

Danes toliko poudarjamo pravičnost v socialnem življenju človeštva, pozabljamo pa, da smo dolžni iz iste pravičnosti sodelovati tudi kot aktivni delavci pri misijonski akciji svete cerkve. Med misijonskim in socialnim vprašanjem je namreč velika podobnost. Socialna pravičnost obvezuje države, da svoje gospodarstvo tako preuredijo, da se bodo osnovne dobrine pravično razdelile med državljane vseh stanov in poklicev. Ista pravičnost pa obvezuje tudi katoliško cerkev in z njo vse vernike, da poskrbi za to, da se bodo duhovni zakladi svete vere pravično razdelili med vse rase in narode vseh celin. Sveti oče Pij XII. pravi naravnost: »... Naj vedo vsi, kateri se oklepajo katoliške cerkve, katerega kol' rodu in jezika so, da imajo v Gospodovi hiši, v kateri vladata postava in mir Jezusa Kristusa, enake sinovske pravice... Delati za to, da se božje kraljestvo širi, je sveta dolžnost vsakega, ki ga je Kristusova milost rešila satanovega suženjstva in ga s svetim krstom naredila za državljana Njegovega kraljestva. Seveda je to delo v vsakem stoletju drugačno. Druga so sredstva, drugi pa so tudi napor in boji. Biti član tega kraljestva se pravi: živeti v njegovem duhu, delati za to, da se vedno bolj širi in da se njegovi zakladi odpro tudi tistim, ki še niso njegovi člani.«

Toda kakšen je današnji položaj v misijonih?

Žetev je velika... Na zemeljski obliki prebiva 2.053.500.000 ljudi. Od tega je katoličanov samo 375.000.000. Torej niti toliko ne, kolikor ima presbivalcev mogočna »Država sredine« — Kitajska...

Toda delavcev je malo... Med vso ogromno množico ljudi, ki prebiva po vseh kontinentih in je še izven edino zveličavne Cerkev, deluje samo 22.000 misijonarjev duhovnikov, 11.000 misijonskih bratov in 56.000 misijonskih sester. (Pa danes so te vrste zaradi silovitih preganjanj na Daljnem Vzhodu gotovo še redkejši!) Na vsakega misijonarja pride skoraj 70.000 poganov. Torej tako nekako, kakor če bi bil v Gorici z okolico en sam duhovnik in bi moral skrbeti za vse dušne potrebe

meščanov. Poleg tega so pogosto — zlasti danes — misijonarji v strašnih težavah in nevarnostih in morejo vzdržati na misijonski fronti samo z največjim heroizmom, ki izvira iz njihovega zaupanja v Boga. Kitajski misijonar nam je že v pismu 9. junija 1947. med drugim pisal sledeče:

»... Marsikateri misijonar, pa čeprav škof ali misijonska sestra, je bil zaradi smešno nesrečnih tožb, pred ljudstvom razgaljen in krvavo tepen — obsojen od komunističnega ljudskega sodišča — da je od hudih udarcev omedlel. Nato pa se je z zlomljenimi udi ali z enim očesom vrnil k svoji čredi ter zopet sprejel križ na svoja ramena... Mnogi so podlegli nadčloveškim naporom, mnogi pa so telesno tako na koncu, da potrebujejo skorajšnjega počitka. A pride premalo novih misijonarjev in jih zato ne moremo nadomestiti...«

Razmere so se od leta 1947. do danes le še poslabšale. Torej je pismo tudi danes zgovorna slika vpijočih razmer na misijonskem polju. — — —

Kaj pa Slovenci in misijoni? Tudi naš mali narod ni zadnji v misijonski delavnosti, čeprav je precej za

aktivnostjo belgijskih, nizozemskih ter katoličanov nekaterih drugih državnih narodov. Slovenci imamo krog osemdeset misijonarjev in misijonark, ki delujejo raztreseni po vsem misijonskem svetu in zanje povsod priznanja za svoje nesebične in požrtvovalno delo. Poleg tega nekateri naši veliki misijonarji preteklosti uživajo svetovni sloves. Če so nam v Vidmu rojenega franciskana bl. Odorika Pordenonskega velikega misijonskega popotnika 19. stoletja, ki je bil — če že morda ne Slovenec, pa prav gotovo češkoslovod, torej Slovan — ugrabili sode, nam pa nihče ne more vzeti in si lastiti našega velikega pionirja med Indijanci, škofa Friderika Kroneja Baraga in apostola Centralne Afrike, provikarja dr. Ignacija Knoharja.

Vendar kaj pomeni peščica sloveskih misijonarjev v primerjavi z ogromnimi potrebami v misijonskih deželah! Ako le malo premislimo, ne moremo kot dobri katoličani mimo tega problema, ki zadeva vso Cerkev in se razteza na vse katoličane, celoto, ne le na požrtvovalne sameznike.

Slovenski romarji v argentinskem Luhanu

14. maj je bil dan slovenskega svetega leta v Argentini. S posebnim vlakom smo poromali k Mariji. Ko je vstala jutranja zarja, se je kmalu zgubila v deževnih oblakih, ki so marsikoga ostrašili. Toda ogromna večina je bila zvesta svojemu sklepu, kot nekdanji svetogorski in višarski romarji, ki niso gledali ne na dež ne na mraz ne na vročino ne na dolgo pot. Naš romarski vlak se je do kraja napolnil in, ko je potegnil iz izhodne postaje, se je uhlila taka plaha, da je bilo naenkrat vse zalito. Mi smo pa brzeli dalje s prošnjo, naj se izlize predno pridemo do Lujana, ki je 60 km daleč in eno uro in pol vožnje. V Ramos Mejiji, kjer se je vlak ustavil, da sprejme še novo skupino romarjev, so se do kraja napolnili še ostali rezervirani 4 vagoni. Dež pa je pritiskal kar naprej, toda mi smo veseli hiteli k Mariji. In Marija nas je tudi čakala. Ko je vlak privozil, je deževna ploha ponehala. Po malo je sicer še naletavalo, toda kaj to. Pač pa nam je ovrla svečano procesijo do cerkve, ker pač nismo smeli razviti naših razstav, toda dež ni oviral našega gibanja. Ob pol 10 smo že kar napolnili cerkev in ljudje so obstojili spovednice. Ob 10. uri se je pričela naša maša. Pristopil je g. Hladnik, na koro so zabučale orgle in kmalu se je razlegala slovenska pesem po vsej baziliki. Z začudenjem smo ugotovili, da je romarjev daleč čez 1000. Če bi ne bilo dežja, bi bilo seveda mnogo večje število tistih, ki bi prišli s svojimi vozili, posebno staronaseljenci. Toda tudi tako je bilo doberšen del staronaseljencev in lahko ugotovimo, da dejansko že ne obstaja nikaka razdalja, razen v kolikor je večjih prisganjačev, ki so za svoje zdravstveno delo plačani.

V nagovoru je g. Hladnik poudaril posebno misel na svetogorsko Kraljico, ki je beguncem še prav posebna zavetnica, ker je sama tudi begunka in bila celo ugrabljena in hudo poskodovana. Ni nam bilo žal zaradi vremena, ker tako smo bili še bolj zbrani v zaupni molitvi in smo imeli več časa, ker nas zunaj ni nobena stvar raztresala.

Po končani maši so bili stanovski sestanki, posebej za starše, faute in dekleta, zelo lepo obiskani.

A tudi socialni del je prišel do polnega izraza. Četudi je bilo neveselje zaradi tesnega prostora v romarskem domu, kjer je strehe do

volj za lepo vreme, ne pa za dež, je bilo pa prav malo ostalih romarjev, da smo bili Slovenci popolnoma v položaju in tako smo med seboj lepo spoznali, si medsebojno postregli in lepo pomenili in navdušili za skupno delo za blagodušni in telesni našega naroda. Kranjci in Primorci, Stajerci in Korošci smo brez razlike bili vse naše romanje v spremstvu zastonjskega in svetogorske Marije.

Popoldne smo se spet zbrali. K polni naš je bila cerkev. Najprej je razvila procesija po notranjosti ogromne bazilike. Preveč nas je bilo, da bi mogli vsi v procesijo. Med petjem in molitvijo se je vsa slovenskost celo lepše razvila, kot bi zunaj na trgu, kjer bi se vsršla v lepem vremenu, ker v svetišču smo bili pač bolj zbrani. Za konec smo zapeli litanije, nakar smo se poklonili Mariji in nato odhiti v postajo in proti domu, vti Bogu Mariji hvaležni tudi za dež, ker tako je bilo naše romanje mnogo bolj domače in naše, ker je prišlo manj ostalih romarjev.

28. maja se bomo pa spet zbrali na vsakeletnem shodu zadnje misijonske nedelje, ki se vrši v Lurju v Buenos Airesu že 14 let. Tudi shod tvorijo člen v verigi naših svetolčnih slovesnosti.

PRED BOGOM NI RAZLIKE

V osrčju Afrike, v Ugandi, je pred kratkim posvetil škof msgr. Jožef Kiwanuka, ki je črn za morec, 4 mlade semenišnike bele polti, po rodu Kanadčane. Služili bodo v Ugandi med zmorei.

Red sv. Dominika

Preteklo leto meseca septembra so imeli dominikanci generalni zbor v Washingtonu, kjer so izvolili novega generalnega predstojnika. Ob tej priliki izdali katalog s pregledom stanju svojega reda. Iz njega razvidno, da ima danes dominikanski red 7661 članov, ki živijo razdeljeni v 33 provinc. V Jugoslaviji imajo dominikanci posebnostno provinco na Hrvaškem. V Sloveniji jih ni. Poleg moških šteje dominikanci red tudi ženske članice, katerih je nekaj manj, namreč 5633. Številni pa je dominikanski ženski tretji red, ki ima čez 40 tisoč članic. Tudi teh ni na Slovenskem.

Še o najnovejših odredbah pri nameščanju slovenskih učiteljskih moči v Trstu

Vsaka država, ki je kulturni nasledek državljanov prva skrb, posveti vse skrbi za čim boljše pogoje in strokovno izobražene učiteljske moči. Samo na Tržaškem je mogoče, da so trenutni gospodarji tako nedemokratični in tako zelo nepravični, da bi radi z vsemi sredstvi preprečili pokopali slovensko šolo. Država, ki ima polna usta besed demokraciji, ki slovesno prisegata na človečanska načela, ista država v isti sapi tepta najnovejšo človečanske pravice naroda, nad katerim ima slučajno po botrovanju Velikih oblast. Tako sprožijo zdaj eno, zdaj drugo puščico proti slovenski šoli. Vse jim pride prav.

Zadnja odredba ZVU v Trstu o dvojnih lestvicah pri nameščanju učnih moči je zanimiva iz več razlogov.

Najprej ZVU ve, s katerimi ljudmi ji je bilo mogoče ustvariti na Tržaškem slovensko šolstvo. To so tako znane stvari, da jih ni treba ponovno navajati. Pripravlja se, kot slišimo, natančna zgodovina začetkov slovenskega šolstva pod vodstvom ZVU. Spomin vsekakor ni tako kratek, da bi ne segel pet let nazaj. In ta spomin pravi, da takrat ZVU ni spraševala po pristojnosti in da ni mislila na dvojne lestvice, ker za prvo lestvico tedaj ni nikogar bilo. Samo s pomočjo druge lestvice je bilo mogoče ZVU ustvariti na tem ozemlju slovensko šolo. Zdi se, da je bilo to tedaj veliko in važno vprašanje prestiža. Tedaj tudi ni ZVU spraševala, kdo iz prve lestvice bi se hotel peljati v spremstvu policije na šolo in tam pod zaščito policije učiti. Ni spraševala, ker ni nikogar bilo. ZVU ni spraševala, ali so bili tisti učitelji iz prve ali iz druge lestvice, ki so jih komunistični hujškalci čakali za vogli, jih opljuvali in pretepali. Ves ta blagoslov so sprejemali učitelji brez lestvice, ker so bili zavedni Slovenci in so zato vse žrtvovali, da bi bila tu slovenska šola. Slovensko šolo so kljub vsem pomislekom prve lestvice ustvarjali ljudje, ker so bili popolnoma vdani zapadni demokraciji in ker so poznali komunizem kot največje zlo tega časa. Zato se komunisti niso bali, ampak so brez pomislekov stopili v službo ZVU.

Ali je bilo morda ZVU zaradi tega nerodno breniti na ceste vse, ki so šli čez drn in strn z njo, pa je zato določila za to delo italijanskega šefa dr. Andrija?

Naj bo kakor koli. Odredba ni v korist slovenski šoli. Predobro vemo, da se je vselej predvsem Italijani. Dr. Andri gotovo še ni pozabil, da so streljali na slovenskega šol-

skega nadzornika, da so pobili nekaj slovenskih učiteljev, da so karmenje metalji v slovenske šolnike, ko so spremljali zavezniškega častnika, šefa prosvete v komunistične vasi. Italijanom je prav gotovo taka vema za slovensko šolo neljuba. Bolje bi bilo, da ne bi bil njihče tako vnet za slovensko šolo. Italijani tudi ne vedo, da so nekatere slovenske šolnike v Trstu obsojali v Ljubljani na smrt, samo da bi jih prestrašili in bi tako slovensko šolo umrtvili, ker je delovala po načrtih zapadne demokracije.

Da bi se Italijani radi maščevali nad vsemi tem, ki so kljub vsemu ustrahovanju in grožnjam in večkrat

s smrtno nevarnostjo polagali temelje slovenskega šolstva na Primorskem, ni nič čudnega. Čudno pa je, da isti zavezniki, ki so bili priče temu delu in ki so klicali šolnike, naj prično z delom, da isti demokratični zavezniki mečejo iz šol vse, ki so jim pri najtežjem delu pomagali. Ali se jim ne zdi, da utegne marsikdo pomisliti, da bodo ensko naredili z vsakim človekom in narodom, ko jim ne bo več koristil?

Ne bi imeli več kaj posebnega pripomniti. Vedno smo se borili in se bomo tudi v bodoče za dobro slovensko šolo, za šolo, na katero bodo otroci in starši ponosni, za šolo, ki bo vzgojila dobre strokovne delavce in zavedne Slovence. Ali je učitelj doma iz Gorice ali iz Postojane, ni prvenstveno vprašanje. Glavno vprašanje je, da je dober učitelj in vzgojitelj in da je dober ter zaveden Slovenec.

„Leteči krožniki“

Ameriški listi in za njimi angleški in francoski, ponavljajo sedaj glasno, da je ugotovljeno, da so „leteči krožniki“ ameriško tajno orožje. Ameriška vojna mornarica se je devet let trudila, da bi izpopolnila iznajdbo tega ameriškega orožja in sedaj izvaja poveljstvo ameriške vojne mornarice prve poskuse z njimi. Podrobnosti o tej iznajdbi sta objavila ameriški list „U. S. News and World Report“ in radijski komentator M. Taylor. Oba sta podčrtala, da so že pred drugo svetovno vojno v USA proučevali gradnjo takih „letal brez posadke“ oziroma „televizijskih bomb“.

Ti „leteči krožniki“ so dejansko izredno hitra lovska letala, toda zelo različna po velikosti. Ameriški letalec Gorman je na nekem svojem poletu ugotovil, da ta „krožniki“ v premeru ni presegal 30 cm, dočim dosegajo največji „krožniki“ tudi 70 do 100 m v premeru. Lete pa ti krožniki ali s posadko ali pa brez nje. Glavni del je namreč tako zgrajen, da lahko opravlja vodstvo aparatov človek tudi pri največji hitrosti po-

leta. Vsak tak „krožnik“ pa je dejansko tudi televizijska radijska postaja, ki nosi s seboj šestersmerno sprejemno registracijsko napravo. Ta televizijska postaja prenaša nato po kratkih valovih vse, kar ugotovi, tistemu središču, odkoder sprejema svoje vodstvo. Vse, kar se godi okoli, pod ali pa nad letočim krožnikom, se takoj prenaša in vidi kot slika v tisti prostor, odkoder radijskim potem to letalo upravljajo. Kakor prejema slike o položaju leta, tako tudi po kratkih valovih oddaja letalu ukaze, kako se naj premika v danem okolju.

Kakor poročajo listi, so se v USA odločili, da grade predvsem „krožnike“ brez posadke. Taka televizijska in na določeno mesto leteča iz daljave vodena bomba pa stane ogromno in sicer stane vsaka okrog pet milijonov dolarjev. Najbolj znani vrsti sta „Glomb“ in „Gargovle“. Najnovejši proizvodi so opremljeni tudi s posebnimi aparati, ki ta „leteči krožniki“ sami vodijo na tako zvana mesta, ki so najbolj „aktualna“ in jih imenujemo žarišča.

delo za korist človeštva. Ta sila pa je neizčrpna in je bo vedno dovolj, tudi ko bodo izčrpane vse zaloge premoga in petroleja.

Kemija pa nas danes ne uči samo tega, iz česa so sestavljene različne snovi, ne razkrajajo samo teh, temveč sestavlja nove. Danes posameznik ne more več obvladati vse kemične vede. Na svetu je danes v različnih jezikih okoli 2000 strokovnih listov, ki se v glavnem pečajo s kemijo. Mesečno je v teh listih opisanih na stotine novih odkritij, na stotine novih, umetno sestavljenih predmetov. L. 1880 smo poznali okoli 15.000 kemičnih spojin in sestavin, danes je znanih že nad 350.000. Kaj vse bodo še odkrili, bo povedala bodočnost, ker kemični vedi so postavljene zelo široke meje.

Danes znanstva ne skrbi več, kako bo na svetu, ko ne bo več železa. Na mesto tega bodo stopile, oziroma stopajo druge kovine, ki so mnogo trše in trpežnejše kot železo, poleg tega pa lažje. Po dosedanjih izkušnjah bo železo vedno manj potrebno in na njegovo mesto stopajo nove zlitine, predvsem aluminija in magnezija. Teh dveh lahkih kovin pa je na svetu neizčrpno mnogo, seveda danes izrabljamo le najbogatejšo, ki nam nudijo surovine po najnižji ceni.

Česa vsega je kemija sposobna, lahko presodimo že po uspehih, ki so bili do danes doseženi: Danes se porabi na svetu največ umetnih tkanin, od umetne svile in volne pa do najlona in še modernejših. Kemija nam je dala modro galico, DDT in druge snovi, ki jih rabimo za uničevanje škodljivcev v kmetijstvu in v vsakdanjem življenju, poleg tega pa tudi vitamine in najbolj učinkovita zdravila.

Kaj dela kemija samo iz premoga in apna? Predvsem dobiva iz teh dveh surovin karbid, ki je bil tako važen v dobi, ko je primanjkovala električna luč. Karbid pa je izhodišče za tisoče in tisoče drugih predmetov, ki jih rabimo v vsakdanjem življenju. Nemci pa so uživali med

zadnjo vojno čokolado in margarin, za izdelavo katerih je bil uporabljen karbid: torej čokolada in margarin iz premoga in apna. Teh živil danes ne izdelujemo umetno, ker se izdelovanje ne izplača. Če pa bi bila potreba, bi jih izdelovali in mogoče se bo enkrat potreba pokazala.

Kar se pa danes že izdatno proizvaja, je umetna živalska krma. Kar se ta pripravlja, naj nam pove naslednji primer: Navadno žaganje in druge lesne odpadke spremenimo s pomočjo nekaterih kislin v sladkorne spojine. Če tem dodamo neke rudninske soli in posebne vrste kvasnic, dobimo beljakovine. Iz 100 kg žaganja dobimo 50 kg sladkorja, iz tega 25 kg kvasa z 12 kg beljakovin. Toliko beljakovin se nahaja v 100 kg govejevega mesa. — Na podoban način umetno napravljenih krmil pokrmijo letno v Severni Ameriki že nad 200.000 vagonov.

ZAKLJUČEK

Danes izdelujejo na umetni način sladkor, maščobe in beljakovine. Te 3 snovi pa so podlaga človeške in živalske prehrane. Če se bo torej izkazala potreba, bo kemija poskrbela za prehrano človeštva. Ista skrb bi že danes za obleko, obutev ter za 1000 drugih potrebščin. — Za ogrevanje in motorno gonilno silo bo poskrbela fizika, ki nima v rezervi samo atomske energije. Že danes ulovijo zelo mnogo sončne toplote in jo uporabljajo za ogrevanje stavb, za toplo vodo v kopalnicah, itd. — Prej ali slej bodo vpregli tudi ogromno silo, ki valovi morske vode: izrabili bodo plimo in oseko.

Znanstvo pa nenehoma išče naprej. Nehote se drži navodila, ki ga je dal Bog Oče Adamu: naselite zemljo in zavladajte nad njo. To se bo zgodilo, zgodilo pa se bi še prej, če bi bile vse umske in materijalne sile združene v delu za dobrobit človeštva in ne predvsem za njegovo uničenje. Pa se bodo ljudje že spametovali, če ne, pa jih bo tepla šiba božja, kot nas že tepe, ker se borimo še vedno za oslavo senco.

DOPISI

Opčine

Na predzadnjo majniško nedeljo smo imeli na Opčinah skupni shod Marijinih družb. Slovesnosti se je udeležilo tudi zelo veliko drugih Marijinih častilcev, ki sicer niso v Marijini družbi. Shod je zelo lep uspел. Vsi smo, da ima Marijin kip prav lep prostor na stranskem oltarju, ki so ga pobožne roke tako sile novsko okrasile. Pred kipom so bili lepo razvrščeni številni dragoceni

darovi, ki jih je Marija dobila na svoji prvi poti po naših vaseh. Domačini pravijo, da se tam okrog štirihi popoldne ni nič videlo, da bo ob petih kaka posebna skupna pobožnost v cerkvi. Kar naenkrat pa so pridrdrale prve korriere in tramvaji, polni romarjev iz mesta in dežele. Med rožnim vencem se je veslika cerkev napolnila do zadnjega kotička. Govor je imel novi openski dušni pastir msgr. Silvanj. Toplo nas je prav vse povabil, naj ustanovimo

GOSPODARSTVO

Ali grozi svetu lakota in gospodarska propast?

(Konec)

GOSPODARSKA BODOČNOST ČLOVEŠTVA Z AVISI OD ZNANSTVA

Znanstvo je v zadnjih desetletjih zelo napredovalo, pri znanstvu pa

najbolj naravnoslovni vedi fizika in kemija. Na teh dveh vedah in na matematiki pa se razvija tehnična veda, ves tehnični napredek.

Fizika nam je odkrila atomsko silo, ki bo prej ali slej vprežena v

ga pa ni. Opazoval je nasprotni breg. Srce mu je močno bilo.

Sonce je počasi zahajalo. Na zapadu se je že lesketala večerna zarja skozi resni gozd. Indijanec je sedel kot mrtev kip, samo žareči pogledi so mu uhajali na drugi breg. Duhovnik pa je prosil Boga za varstvo pogumnega mladeniča.

Sedaj je sonce zašlo. Na modrem nebesnem oboku je stala zvezda pri zvezdi; srebrni sijaj meseca se je razvil čez gozd in reko. Od blizu in daleč nobenega glasu. Timanko se ni vrnil.

2. ŠAPA BELEGA MEDVEDA

Potem, ko je Timanko srečno preplaval reko in dospel na breg, se je hitro skril v senco gostega grmovja in skrbno iskal kraj, nad katerim so krožili jastrebi. Njegovo izveščanje no oko ga je kmalu odkrilo.

Kakih sto korakov od brega se je vzdigoval griček, ki je bil obrasten z orjaškimi drevesi in mestoma s skoro neprodinim grmovjem. Tam

je moralo biti indijansko taborišče. Timanko je premišljeval, kako bi se neopažen približal kraju. Toda to se mu je zdelo skoraj nemogoče. Pred gričkom se je namreč vlekla dolga goličava, ki je ni mogel prekoračiti, ne da bi ga videlo oko v grmovju oprezojočega sovražnika. Zato je mladenič sklenil splezati na drug griček, ki je ležal blizu prvega. Tega je lahko dosegel, ker se je skril v gozdu. Kmalu je bil na mestu. Toda zaman je napeto gledal okoli; noben Indijanec se ni pokazal. Zlezel je nazaj do roba nevarne goličave.

Timanko je še enkrat premislil, ali naj tvega nevarno dejanje. Tu pa se je spomnil svojega očeta, kojega ponos je bil, in belega očeta, ki težko čaka odgovora in ni se več obotavljal. Zaupajoč v svojo spretnost in v nastopajoči mrak, se je stisnil k zemlji in se vil kot kača po nevarni planjavi.

Toda vsa previdnost je bila zaman. Dvoje orlovih oči je že dolgo zasledovalo njegovo gibanje. Sedaj se je dvignil deset korakov za njim iz go-

ščave velik, močan Indijaneč. Črna bojna barva, s katero si je prebarval život, mu je dajala grozo vzbujajoč izraz. Njegova glava je bila popolnoma gola, razen velikega povezanega čopa las, v katerem so tičala velika orlova peresa. Z občudovanjem je zrl za drznim Huroncem in mu ravnotako brezšumno sledil.

Huronec je srečno dospel do vznožja grička in izginil v gostem grmovju. Tam je nekaj trenutkov počival, nato je lezel dalje. Ni slišal in ni opazil, da ga nekdo zasleduje. Sedaj je ugledal tabor. Kmalu bi mu bil ušel z ustnic vzklik strahu. Pred sabo ni videl tabora prijateljskih Algonkincev, ampak sto črno pobarvanih Irokezov, smrtnih sovražnikov Huroncev. Hotel se je hitro umakniti, kar je objela železna pest njegovo desno roko in zasmehljiv glas mu je zašepetal na uho: »Zakaj se plazi huronski deček Timanko okoli tabora irokeških vojščakov?«

Napadeni je s silovitim sunkom planil pokoncu in roka mu je segla za pas po nož. Toda nasprotnikove

trde pesti so ga vrgle vznok in ga pritisnile k tlom.

»Huang, Belj medved,« je zaškripal Timanko. Njegovi žareči pogledi so se zapirili v Irokezove oči. Irokez pa je postavil koleno na sopiha in joče ujetnikove prsi in mu rekel: »Mali huronski deček, že drugič si pod šapo Belega medveda.«

Timanko je zbral, sopiha joče od jeze, poslednje moči, toda zmago viti sovražnik je nalahno zažvižgal in za malo trenutkov je Huronec obkolilo sto vojščakov.

Timanko je temno gledal pred se; Huang pa je govoril s svojimi ljudmi in kazal z roko proti reki. Nato je Irokez izginil s tridesetimi vojščaki v grmovju. Ostali pa so obkrožili ujetnika in opazovali predrzneža z občudujočimi pogledi. Končno je nekdo vprašal: »Kdo je poslal dečka oprezovat okoli irokeškega tabora?«

Timanko ni niti gledal govornika. Ta je vprašanje ponovil. Sedaj pa je odgovoril ponosno: »Ali so oči

BOŠTJAN FRANKO:

Zadnji dnevi velikega mučenika

POVEST IZ MISIJONKEGA DELOVANJA V SEVERNI AMERIKI

Timankova postava se je visoko vzravnila. Od veselja žareč je rekel: »Letim. Toda, če se Timanko ne vrne, ko bo zašlo sonce, naj Chionata žaluje, kajti njegov sin je padel v roke sovražnikov. Beli oče, položi svojo čisto roko na mojo glavo; po taji teče moč v moje ude.«

Duhovnik je dvignil desnico k blagoslovu, Indijaneč je sklonil čelo; nato pa je brez šuma zdrknil v vodo. Še enkrat se je pokazal na površju in globoko zajel sapo. Potem ga je hitro oko njegovega očeta videlo, ko se je zavihtel na breg in se vil po grmovju kot kača.

Chionata je pritrdil čolnčič na pas robeč, ki je molel iz vode. Zapustil

Marijine družbe in se vanje vpišemo. Višek pobožnosti so bile pete litanije, ki jih je prepevala vsa cerkev. Zdi se nam, da še tako lepo in navdušeno nismo slišali prepevati ob drugih podobnih prilikah. Presenetil nas je tudi domači pevski zbor, ki je zapel nekaj zbornih pesmi. Zlasti »Tantuni ergo« je bil dovršeno podan. Še dolgo po zadnji skupni pesmi so ostali romarji pri Mariji, še dolgo so odmevale pesmi v čast naši skupni duhovni materi. — Poleg domačinov in številnih družbenic iz Trsta smo opazili večje skupine iz Bazovice, Škofij, Proseka in Kontovelja, Doline in Mačkolj. Po tem prvem shodu se da sklepati, kako veliko bo Marijino slavlje v jeseni, ko se bomo za obletnico Marijinega romanja vsi zbrali na Opčinah. Tako bomo izvršili sklep, ki smo ga lansko leto skupno napravili. Jesenski shod bo v septembru.

Marijino romanje v Rojanu

Rojanski verniki bodo sprejeli kip Marije romarice v soboto 3. junija, ob devetih zvečer, na trgu pred glavno postajo. V Rojanu bo ostala do torka 6. junija zvečer, ko bo odšla po Miramarski cesti v Barkovlje. V nedeljo 4. junija bo služba božja za Slovence kakor ob nedeljah (ob 7 in 9 sv. maša s petjem in pridigo, ob 16 večernice). V ponedeljek 5. junija: ob 6 sv. maša s petjem in pridigo; ob 16 pobožnost za otroke in šolsko mladino; ob 20 večerna pobožnost; ob 23 bedenje (molitev in petje) in o polnoči sv. maša. V torek 6. junija: ob 6 sv. maša s petjem in pridigo; ob 17 zaključna pobožnost.

Barkovlje

V torek 6. junija zvečer pripeljejo iz Rojana k nam kip Matere božje. Po slovesnem sprevedu po obrežni cesti bomo barkovljanski slovenski verniki v župni cerkvi opravljali to uro svoje prve pobožnosti v počenjenju božje Matere — Marije. Po prihodu v cerkev bomo z molitvijo in premišljevanjem sv. rožnega venca ter s petjem Marijinih pesmi počakali polnočnice s slovenskim petjem. Pred polnočnico, točno ob 12. uri, bo kratek govor v pozdrav Mariji; med polnočnico bomo pred sv. obhajilom molili posvečenje. V sredo in četrtek, dokler bo kip v naši župniji, bodo za nas sledeče pobožnosti:

V SREDO sv. maša s pridigo ob 6. uri zjutraj — če mogoče s petjem — ob 9.30 za naše šolarje, popoldne ob 5. uri za žene in dekleta. Zvečer bo za vse vernike skupni »križev pot« po ulicah in »Beli cesti« do »Rdeče hiše«, tako da bodo imeli blizu Marijin kip tudi verniki s Cijakov, Gašpercov, Stare Gore, Trstenika in Gornje Grete.

V ČETRTEK (na praznik sv. Reše

njeja Telesa) bodo opravila po navadi: Sv. maša s petjem ob 8. uri; ob 5. uri popoldne pa bodo pripeljale in prinesle matere svoje male in večje otroke, da jih priporoče nebeški Materi. Otroci naj prinesejo po eno cvetko v dar Mariji. Opoldne bo tako zvana »supplica« za vse. Zvečer se bomo vsi poslovili od Marije, ko jo bomo v slovesnem sprevedu spremili ob 9. uri do »Svetilnika« (Faro), kjer bomo Marijin kip izročili vernikom rojanske parohije na Greti.

K duhovni obnovi bo pomagal s svojimi govori preč. g. misijonar Vidmar, ki ga imajo Barkovljani v najlepšem spominu od slovenskega misijona, ki ga je on imel pred leti. Tudi drugi duhovniki bodo na razpolago zlasti tisto noč ob prihodu, da boste lahko v velikem številu pri sv. obhajilu že pri naši polnočnici in tudi druge dneve. Naj nikdo ne manjka. Okrasite hiše in razsvetlite okna!

Kožbana v Brdih

V sosednji vasi Belo se je ponovno pripetil slučaj nasilja. Širom okoli znani kmet Sitar Jožef je šel po opravilih k nekim znancem v sosednjo vas. Slučaj je hotel, da se je Sitar v tej hiši srečal z vodnikom obmejne straže. Le temu je tožil o neznosnih razmerah v katerih se nahaja v Jugoslaviji kmet po uvedbi komunističnega raja. Zlasti je tožil, da se kmete na razne zvižajne načine sili in primora, da morajo vstopati v tako zvane obdelovalne zadruge kot pristni sovjetski kolhozi. Odpornim kmetom — to je onim, ki ne kažejo nagnenja do imenovanja zadrug, nalagajo neznosne davke, da jih tako naveličajo in indirektno primorajo vstopiti v zadruge in v isto oddati vse premočeno in nepremično premoženje, ki so si ga s trudom in znojem priborili odnosno prihranili. — Toda naš ubogi Sitar ni poznal zgodovine hlapca Jerneja... Vodnik ga je odpeljal in čez par ur je bilo slišati na samotni v bližini njegovega doma strele. Zaskrbljena žena ga je šla drugi dan iskat, pa ji je vodnik rekel da je v Solkanu, toda ne tukaj ne drugo ga ni našla...

Plešivo

Na Plešivem je umrla po dolgi bolezni previdena v tolažili za umirajoče, Egidija Blažič, žena Franca. To družino pa je neposredno zadela še drug hud udarec. Hči vera je bila zaročena z Darkotom Toroš, ki je bil lani decembra meseca obsojen na smrt in so ga letos marca meseca ustrelili. — S hudo zadeto družino iskreno sočustvujemo.

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

NOVICE

Podgorski župnik g. Špacapan ponesrečil

V soboto ob 9. predpolodne se je vozil preč. g. Špacapan, župnik podgorski iz Gorice domov na svojem motornem kolesu. Malo predno bi moral zaviti iz glavne ceste proti cerkvi mu je prišel tik pred kolo pes. Gospod je motor naenkrat zavrl. Pes je sicer srečno odnesel pete, g. Špacapan pa je tako nesrečno padel, da se je težko poškodoval in pretresel možgane. Odpeljal so ga takoj v bolnico, upamo, da bo srečno ozdravil, če ne bo drugih komplikacij.

Prvoobhajanci v Štandrežu

Na binkoštno nedeljo so imeli štandrežki prvoobhajanci na šolskem dvorišču lepo javno akademijo, ki je privabila vse polno gostov, saj je bila to prva otroška prireditev na prostem. Sodelovali so tudi otroci iz Rupe in iz Slov. širotišča v Gorici.

Sklep slov. šmarnic v Gorici

Danes zvečer se izvrši slovesen sklep naših šmarnic. Udeležba je bila ves mesec zelo velika, tako, da so si morali takoj od začetka pomagati z zvoničniki za one, ki niso mogli v cerkev in so stali na trgu pred njo. Msgr. dr. Močniku smo za njegove krasne govore zelo hvaležni.

Obmejne prelaznice za dvolastnike

Marsikomu kmali preteče obmejna prelaznica. Vse te opozarjamo, naj si takoj preskrbe pri kvesturi potrebno obnovo, da ne bo sredi dela nepotrebnih zamud.

Pet slov. profesorjev na rimskih univerzah

Kolikor nam je znano, je danes pet slovenskih profesorjev na različnih rimskih univerzah. Na Gregorijanski univerzi sta p. Zorč in p. Truhlar, jezuita; na Propagandni sta dr. Vodopivec in dr. Štalcer; na frančiškanski pa p. Hugo Bren. Tu se res uveljavljajo besede pesnika Kereskega!

Župnik Merkun v Ameriki

V Severni Ameriki se nahaja že tri leta dobroznani Anton Merkun, bivši župnik na Homcu. V domovini je bil obče znan kot velik organizator dobrotelnih, socialnih in verskih ustanov. V Ameriki nadaljuje svoje delo posebno na dobrotelnem polju kot naslednik Janeza Kalana. Njegova dela in ustanove priporočamo

vsem našem prijateljem. Letos obhajajo zlato mašo in naj sprejme tudi naše najsrčnejše čestitke.

Izpiti na Nižji trgovski strokovni šoli v Trstu

Sprejemni, vstopni in nižji tečajni izpiti na Nižji državni trgovski strokovni šoli se začnejo v drugi polovici junija po urniku, ki je objavljen na oglasni deski v šoli.

Prošnje sprejema šolska pisarna vsak dan in jih je treba vložiti za nižji tečajni izpit do 5. junija, za ostale izpite do 31. maja 1950.

Vsa pojasnila se dobijo v šolski pisarni v Via Lazzaretto Vecchio 11/II.

Lakota na Kitajskem

Zaradi lakote trpi na Kitajskem, zasedenem po komunistih 40 milijonov ljudi, od katerih se jih 7 mil. nahaja v izredno težkem položaju; po poročilih kom. vlade obsega ozemlje, kjer vlada lakota, 20 milijonov akrov.

Športni teden

»JUVENTUS« je prepričljivo zmaga v Genovi proti močnemu »Sampdoria« (4:0) ter je postala državni prvak v letošnji nogometni sezoni. »Crno-beli« iz Turina so zasluženo zasedli prvo mesto v razpredelnici. Z odlično pozicijsko igro, združeno s sijajno tehniko, so si pridobili simpatije vseh prijateljev nogometa.

»Milan« — ki šteje v svojih vrstah najprodnornejše napadalce — je raztrgal rimsko ekipo (6:2). Vendar je Rimljanom oslajeno življenje, ker je »Inter« zmešala povsem nepričakovano štrne »Bariju« (3:2): južnjaki morajo pobrati šla in kopita ter se podati v B. divizijo. Spremljajo jih na težko pot »rekrutje« iz Benetk.

Po 38. kolu je italijansko nogometno prvenstvo zaključeno. Številčno stanje je sledeče:

JUVENTUS: 62 točk (prvak), Milan 57, Inter 49, Lazio 46, Fiorentina 44, Torino in Como 41, Atalanta in Triestina 40, Padova 35, Pro Patria in Genoa 34, Sampdoria in Palermo 33, Bologna in Lucchese 32, Novara in Roma 31, Bari 29 (izpade), Venezia 16 (izpade).

Pobožnosti v Gorici

V petek 2. junija ob 8h zvečer ura čiščenja pri Starem sv. Antonu

V soboto 3. junija ob 8h zvečer v prostorih katoliške tiskarne može in fante.

V nedeljo 4. junija ob 8h zjutraj pri Sv. Ivanu sv. maša za može in fante.

Radio Trst II.

Petek, 2. junija 1950: 13.00 Glasba po željah — 18.40 Sramel kvintet. — 20.00 Slovenski samospevi. — 20.30 Tržaški kulturni razgledi. — 21.00 Mojstri besede — Selma Lagerlöf — 22.00 Čajkovski: Simfonia št. 2 v c molu.

Sobota, 3. 6.: 13.30 Salonski kvintet — 18.30 Oddaja za najmlajše: Tolovaj Mataj. — 21.00 Sobotni večer — 22.00 Večerni koncert. — 22.40 Plesna in zabavna glasba.

Nedelja, 4. 6.: 9.00 Kmetijska oddaja — 11.30 Aktualnosti. — 12.15 O melodije do melodije. — 13.00 Glasba po željah. — 18.00 Filmski trak. — 19.00 Pogovor z ženo. — 21.00 Z domače knjižne police.

Ponedeljek, 5. 6.: 11.30 Za vsakega nekaj. — 19.00 Evropski obnoveni načrt. — 20.30 Okno v svet — 21.00 Simfonična skladba.

Torek, 6. 6.: 13.00 Glasba po željah — 19.00 Mamica pripoveduje. — 20.00 Koncert tenorista Dušana Pertota. — 20.30 Okno v svet — 21.00 Vzori mladini — Zdravilna željsča.

Sreda, 7. 6.: 19.00 Zdravniški vedež — 20.00 Vokalni kvartet Veseli bratci. — 20.30 Okno v svet.

Četrtek, 8. 6.: 13.00 Pevski duet b. zapel slovenske narodne, na harmoniko spremlja Mario Sancin. — 19.00 Slovensščina za Slovence. — 21.00 Radijski oder — Hermans: Dobra nada, drama v dejanjih.

DAROV ZA »KATOLIŠKI GLAS«

Župnija Rojan 300; preplačilo Marijine družbe v Trstu 500; družbenica iz Marijine družbe v Trstu 600; dar slov. vernikov pri Sv. Vincenciju v Trstu 1500.— lir.

Ščrna hvala!

ZA »SLOVENSKO SIROTIŠČE SV. DRUZINE«

P. n. Milka Mlekuž, Trst, 500; znana oseba nam je na okno položila zabój in v njem 12 kg suhih smokev z naznanilom: Za sirote Neimenovana nam je podarila ciborij v vrednosti 6000; Malič Pavla 300; zbirka (B) 30; N.N. iz Gorice 250.— lir. Prisrčna hvala plemeniti dobrotnici s. Mar. Frančiški Tintak, ki je poslala našim sirotam iz Clevelanda 12, Ohio — USA dva paketa, ki sta vsebovala razna oblačila, nekaj parov čevljev in več kosov mila. Vsem našim dobrotnikom lep hvala z zagotovilom molitve.

Irokezov slepe kot oči nočne sove, če jih zadene sončna svetloba? Timanko vam bo že pokazal, kakšen deček je.

»Za to se boš pokoril,« so zakričali jezni vojščaki, ga zvezali in vlekli v taborišče. Huronec ni niti zinil. V tem trenutku je nenadoma stopila pred njegovo dušo postava, o kateri mu je duhovnik mnogokrat pripovedoval, ujeti krščanski Bog, in v njegovi notranjosti je klical: »Odpusti, odpusti!« Toda takoj je drug glas prevpil ta klic: »Ne, ne, ne odpušča nja, ne krsta; maščevanje, maščevanje!« In zasmehljivo je zaklical Huronec svojim mučilem: »Chionata me bo maščeval! Timanko se ni mrtev!«

Medtem se je splazil Huang s svojimi spremljevalci na breg. Ko je mrak popolnoma nastopil, je pohitel en oddelek ob reki navzdol in jo preplaval. Na drugem bregu so šli ravno tako oprezno navzgor in so poskušali približati se čolnčiču, v katerem sta bila Chionata in misijonar.

Akoravno so se Irokezi skrbno skrivali, vendar je oko starega Huroneca prodrlo noč in zaslučilo nevarnost. Odvezal je svoj čoln in ga pogнал v sredo reke. Jezno kričanje z obeh bregov je javljalo razočaranje Irokezov. Chionata se jim je smejal kajti sovražniki jih brez čolna niso mogli doseči. Obotavljal se je še nekoliko časa, predno je prepustil čoln hitremu toku, kajti upal je, da ugleda kje Timanka.

Obotavljanje ga je pogubilo. Beli medved je slutil, da bosta bežala. Zato ni splaval na suho. Spravil se je na majhno skalnato kleč, ki jih je bilo polno v reki. Od tu je Huang drzno plaval proti bližajočemu se čolnu. Tih se je gibal. Nato se je potopil in splaval tik zraven čolna na površje. Grozen sunek, čoln se je nagnil na stran in nič hudega sluteča človeka sta padla v valove. Na obeh bregovih se je razleglo zmagoslavno vpitje skozi noč. Valovi so se razburkali. Močni vojščaki so hiteli Belemu medvedu na pomoč.

Misijonar se ni branil. Bil je skoro brez zavesti. Čutil je, da sta ga objeli dve močni roki in ga prinesli na breg. Ko je odprl oči, je ugledal v svitu plapolajočega ognja zmagoslaven Huangov obraz. Chionata pa je izginil brez sledu.

3. ŠIBANJE

Daleč naokoli se je razlegalo zmagoslavno vpitje Irokezov, ko so v taboru zvedeli novico o srečnem lovu. »Duhovnik je naš, duhovnika smo ujeli,« so vriskali vojščaki in se gnetli okoli Timanka.

»In tvoj ponosni jezik, deček,« je zaklical prinašalec vesele vesti, »bo povedal onega, ki je padel v valove.«

Zaničljiv smehlaj je šinil preko Timankovih potez.

»Vročina žerjavice bo odprla tvoje ustnice,« Irokez je planil na sred tabora, kjer je plamen lizal veje in vejice, pograbil žareč panj in zagrozil z njim mladeniču: ta pa ni niti trenil. »Ali misliš, da sem

Irokez?« je rekel ponosno. »Vaša grozovitost ne more razvezati niti jezika huronskih žensk, kaj šele Timankovega.«

Konec žarečega panja se je dotaknil Timankovih prsi; v istem trenutku pa je zadonel zapovedovalen »Stoj!« in Huang je stopil pred zvezanega. Vojščaki so mrmraje stopili korak nazaj. Huang je pogledal ponosno in mrzlo okoli sebe in rekel izzivalno: »Huronec je moj ujetnik in n'čče mu ne bo niti lasu skrivil brez mojega dovoljenja.«

Pri teh besedah je mrmranje močno narastlo. Okarani je že pograbil drugi žareč panj, ko se je nevolja spremenila v veselo vpitje. Iz goščave je pridrla četa bratov, ki so imeli med sabo duhovnika, Huangovo oko se je zablistalo, ko je ugledal visoko postavbo belega moža, ki je tudi v umazani, mokri obleki ohranil svojo plemenito častljivost in veličastnost.

»K drevesom!« je zapovedal. Trde pesti so hitro zgrabile in

kmalu sta bila pater in Timanko privezana vsak na svojem deblu.

»K posvetovanju!« je zopet zadel Huangov glas in vsi vojščaki so sedli kolikor mogoče daleč proč od ujetnikov.

Nemirno so sikali plameni iz kupčevjeja in obsevali posvetujoče s močjo, ki so se tiho pogovarjali. Samo enkrat sta slišala ujetnika glasnejše besede: »Francoski duhovnik je prišel, da bi pokradel naše zalogo kožuhovine. On daruje Velikemu duhu in takoj se priplazi smrt v našo gozdove. To so mi povedali ble doličniki iz Anglije in Nizozemske. Svetlo ozvezdje dneva se jezi, kaj naša roka postaja šibka v boju. Dolgo časa je preteklo, odkar naše šibe tolkle po belu koži.«

Timanko je poslušal in groza je obšla.

»Oče molitve!« je zašepetal.

»Pozdravljen, Timanko!« je odgovoril misijonar prijazno.

(Nadaljevanje)